

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.1.2011
COM(2011) 12 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό

SEC(2011) 68 τελικό
SEC(2011) 67 τελικό
SEC(2011) 66 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ και ο διάλογος για τον αθλητισμό έχουν ενισχυθεί σε μεγάλο βαθμό χάρη στη Λευκή Βίβλο για τον Αθλητισμό του 2007¹. Σχεδόν όλες οι δράσεις που συνοδεύουν το σχέδιο δράσης «Pierre de Coubertin» έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εκτέλεση. Η λευκή βίβλος περιγράφει την ιδιαιτερότητα του αθλητισμού και την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ σε τομείς όπως η εσωτερική αγορά και ο ανταγωνισμός στον τομέα του αθλητισμού. Με την εφαρμογή της Λευκής Βίβλου για τον Αθλητισμό, η Επιτροπή συνέλεξε χρήσιμα στοιχεία σχετικά με τα θέματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν στο μέλλον. Η παρούσα ανακοίνωση δεν αντικαθιστά τη λευκή βίβλο, αλλά βασίζεται στα επιτεύγματά της.

Σε ορισμένους τομείς, η λευκή βίβλος εξακολουθεί να αποτελεί κατάλληλη βάση σε επίπεδο ΕΕ για τις δραστηριότητες στον τομέα του αθλητισμού. Οι τομείς αυτοί περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την προαγωγή του εθελοντισμού στον αθλητισμό, την προστασία των ανηλίκων και την προστασία του περιβάλλοντος. Η λευκή βίβλος έχει επίσης καθιερώσει ένα διαρθρωμένο διάλογο με τους αθλητικούς παράγοντες, καθώς και ένα ετήσιο φόρουμ για τον αθλητισμό της ΕΕ και έχει χρησιμεύσει ως βάση για την κάλυψη των δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με τον αθλητισμό από συναφή κονδύλια για χρηματοδότηση ΕΕ και την ένταξή τους σε προγράμματα και πρωτοβουλίες. Το γεγονός ότι ορισμένα θέματα δεν εξετάζονται στην παρούσα ανακοίνωση δεν σημαίνει ότι δεν αποτελούν πλέον προτεραιότητες για την Επιτροπή, αλλά ότι η λευκή βίβλος εξακολουθεί να είναι επαρκής βάση για την εξέτασή τους κατά τα επόμενα έτη.

Οι διάφορες πτυχές του τομέα του αθλητισμού καλύπτονται από διάφορες διατάξεις της συνθήκης, όπως εξηγείται στη λευκή βίβλο. Επιπλέον, η Συνθήκη της Λισαβόνας απονέμει στην ΕΕ αρμοδιότητα για την υποστήριξη, τον συντονισμό και τη συμπλήρωση της δράσης για τον αθλητισμό γεγονός που απαιτεί τη λήψη μέτρων για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον τομέα του αθλητισμού (άρθρο 165 ΣΛΕΕ).

Η δομή της λευκής βίβλου, η οποία συνίσταται σε τρία γενικά θεματικά κεφάλαια (κοινωνικός ρόλος του αθλητισμού, οικονομική διάσταση του αθλητισμού και οργάνωση του αθλητισμού) έχει διατηρηθεί στην παρούσα ανακοίνωση, δεδομένου ότι αντικατοπτρίζει τις διατάξεις της Συνθήκης για τον αθλητισμό, έχει αναγνωριστεί ως προς τη χρησιμότητά της από τους αθλητικούς παράγοντες και έχει καταστεί ευρέως αποδεκτό εργαλείο για την πλαισίωση δραστηριοτήτων και συζητήσεων σε επίπεδο ΕΕ. Κάθε κεφάλαιο ολοκληρώνεται με ενδεικτικό, μη εξαντλητικό κατάλογο πιθανών δράσεων ο οποίος απευθύνεται στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους.

¹ COM(2007) 391 της 11.7.2007.

1.1. Δημόσια διαβούλευση σε επίπεδο ΕΕ

Κατά τη σύνταξη της παρούσας ανακοίνωσης, η Επιτροπή πραγματοποίησε διαβουλεύσεις με ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων μερών για τον προσδιορισμό των βασικών θεμάτων που πρέπει να αντιμετωπίζονται σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη και με σημαντικούς εμπλεκόμενους παράγοντες του αθλητισμού (ΕΕ φόρουμ για τον αθλητισμό, διμερείς διαβουλεύσεις), καθώς και μία διαβούλευση σε απευθείας σύνδεση και άλλη μία με ανεξάρτητη ομάδα εμπειρογνομόνων². Έλαβε επίσης υπόψη τα αποτελέσματα μιας μελέτης με τίτλο «Η Συνθήκη της Λισαβόνας και η πολιτική της ΕΕ για τον αθλητισμό» την οποία παρήγγειλε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο³.

Οι διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη αποκάλυψαν υψηλό επίπεδο συναίνεσης ως προς το ότι τα κατωτέρω θέματα πρέπει να αποτελούν προτεραιότητες στην ατζέντα της ΕΕ για τον αθλητισμό: σωματική άσκηση για τη βελτίωση της υγείας· την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης· εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση· εθελοντική δραστηριότητα και μη κερδοσκοπικές αθλητικές οργανώσεις· κοινωνική ένταξη στον αθλητισμό και μέσω αυτού, αθλητισμός για τα άτομα με αναπηρίες και ισότητα των φύλων στον αθλητισμό· βιώσιμη χρηματοδότηση του λαϊκού αθλητισμού και χρηστή διακυβέρνηση.

Εκτός από αυτά τα θέματα, ο τομέας των μη κυβερνητικών αθλητικών οργανώσεων έθεσε τα ακόλουθα θέματα: τα ποσοστά συμμετοχής στον αθλητισμό· τη δυνατότητα αθλητισμού και σωματικής άσκησης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης· την αναγνώριση της εθελοντικής δραστηριότητας· την καταπολέμηση της βίας και των διακρίσεων· τη σταθερή χρηματοδότηση· και την ανάγκη για υποστήριξη της δικτύωσης και της ανταλλαγής ορθών πρακτικών σε επίπεδο ΕΕ.

1.2. Προστιθέμενη αξία ΕΕ στον τομέα του αθλητισμού

Η Επιτροπή σέβεται την αυτονομία των δομών που διέπουν τον αθλητισμό ως θεμελιώδη αρχή που διέπει την οργάνωση του αθλητισμού. Σέβεται επίσης τις αρμοδιότητες των κρατών μελών στον τομέα αυτό, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Παρόλα αυτά, η εφαρμογή της Λευκής Βίβλου επιβεβαίωσε ότι, σε ορισμένους τομείς, η δράση σε επίπεδο ΕΕ μπορεί να προσδώσει σημαντική προστιθέμενη αξία.

Η δράση της ΕΕ αποσκοπεί στην υποστήριξη της δράσης των κρατών μελών και τη συμπλήρωσή της όπου ενδείκνυται για την αντιμετώπιση προκλήσεων, όπως η βία και η μισαλλοδοξία που παρατηρούνται σε αθλητικούς αγώνες ή η έλλειψη συγκρίσιμων στοιχείων για τον τομέα του αθλητισμού της ΕΕ ως βάση για τη χάραξη πολιτικής. Ταυτόχρονα, η δράση της ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση υπερεθνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο αθλητισμός στην Ευρώπη, π.χ. με μια συντονισμένη προσέγγιση της πρόκλησης της φαρμακοδιέγερσης, της απάτης και των στημένων αγώνων ή των δραστηριοτήτων των αθλητικών παραγόντων.

Η δράση της ΕΕ συμβάλλει επίσης στους γενικούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» με τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και της κινητικότητας, ιδίως μέσω δράσεων για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης στον αθλητισμό και μέσω αυτού, της εκπαίδευσης και της

² Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης έχουν δημοσιευθεί στον ακόλουθο δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/sport/library/doc/a/100726_online_consultation_report.pdf

³ <http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/studies/download.do?language=en&file=32471>

κατάρτισης (μεταξύ άλλων μέσω του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων) και τις ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές για τη σωματική άσκηση.

Σε όλους τους τομείς που μελετώνται στην παρούσα ανακοίνωση, η δράση της ΕΕ μπορεί να χρησιμεύσει για τη διαμόρφωση ενός χώρου ανταλλαγής και διαλόγου μεταξύ των αθλητικών παραγόντων, τη διάδοση ορθών πρακτικών και την προώθηση της ανάπτυξης ευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα του αθλητισμού. Παράλληλα, η δράση της ΕΕ συμβάλλει στη διάδοση των γνώσεων για το δίκαιο της ΕΕ στον τομέα του αθλητισμού, εξασφαλίζοντας έτσι μεγαλύτερη νομική ασφάλεια για τον ευρωπαϊκό αθλητισμό.

Σήμερα, η Επιτροπή παρέχει υποστήριξη για σχέδια και δίκτυα στον τομέα του αθλητισμού, είτε μέσω ειδικών μέτρων παροχής κινήτρων για τον αθλητισμό, όπως οι προπαρασκευαστικές δράσεις στον τομέα του αθλητισμού, είτε μέσω των υφιστάμενων προγραμμάτων σε διάφορους σχετικούς τομείς. Σ' αυτούς περιλαμβάνονται η διά βίου μάθηση, η δημόσια υγεία, η νεολαία, η ιθαγένεια, η έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη, η κοινωνική ένταξη, η καταπολέμηση του ρατσισμού, η προστασία του περιβάλλοντος και άλλοι.

Ενώ η συνέχιση των μέτρων παροχής κινήτρων για την υποστήριξη των δράσεων που προσδιορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση θα αποτελέσει αντικείμενο μέρους των συζητήσεων που θα συνοδεύουν την προετοιμασία του προσεχούς πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, οι προτάσεις σ' αυτό το έγγραφο θα πρέπει να υποστηριχθούν βραχυπρόθεσμα μέσω των συνεχιζόμενων και των μελλοντικών προπαρασκευαστικών ενεργειών και ειδικών εκδηλώσεων στον τομέα του αθλητισμού.

2. Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ο αθλητισμός έχει μεγάλες δυνατότητες να συμβάλλει στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, μέσω της θετικής επίδρασής του στην κοινωνική ένταξη, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, και τη δημόσια υγεία. Βοηθά στον περιορισμό της αύξησης των δαπανών κοινωνικής ασφάλισης και υγείας, με τη βελτίωση της υγείας και της παραγωγικότητας του πληθυσμού και με την εξασφάλιση καλύτερης ποιότητας ζωής στη διάρκεια του γήρατος. Συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή με την κατάργηση των κοινωνικών φραγμών και βελτιώνει την απασχολησιμότητα του πληθυσμού με την επίδρασή του στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Η εθελοντική δραστηριότητα στον αθλητισμό μπορεί να συμβάλει στην απασχολησιμότητα, την κοινωνική ένταξη, καθώς και τη μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών, ιδιαίτερα των νέων. Από την άλλη πλευρά όμως, ο αθλητισμός υπόκειται με μια σειρά απειλών, όπως η φαρμακοδιέγερση, η βία και η μισαλλοδοξία, από τις οποίες πρέπει να προστατεύονται οι αθλητές, ιδιαίτερα οι νέοι, και οι πολίτες γενικά.

2.1. Καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης

Η φαρμακοδιέγερση εξακολουθεί να είναι σημαντική απειλή για τον αθλητισμό. Η χρήση αναβολικών ουσιών από ερασιτέχνες αθλητές δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους δημόσιας υγείας και απαιτεί προληπτική δράση, ακόμη και στα γυμναστήρια. Η πρόληψη της φαρμακοδιέγερσης και οι κυρώσεις παραμένουν στην αρμοδιότητα των αθλητικών οργανώσεων και των κρατών μελών. Η Επιτροπή υποστηρίζει την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης και τον σημαντικό ρόλο του Παγκόσμιου Οργανισμού κατά της Φαρμακοδιέγερσης (WADA), των εθνικών οργανώσεων κατά της φαρμακοδιέγερσης (NADO), των διαπιστευμένων εργαστηρίων, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της

UNESCO. Η Επιτροπή χαιρετίζει το γεγονός ότι οι NADO οργανώνονται όλο και περισσότερο ως ανεξάρτητοι φορείς. Ενθαρρύνει επίσης τα κράτη μέλη να εγκρίνουν και να συμμετέχουν σε σχέδια δράσης εθνικών οργανώσεων κατά της φαρμακοδιέγερσης, τα οποία αποσκοπούν στη διασφάλιση του συντονισμού μεταξύ όλων των σχετικών παραγόντων.

Πολλά ενδιαφερόμενα μέρη απαιτούν πιο δραστήρια προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, για παράδειγμα, με την προσχώρηση στη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, στο βαθμό που οι αρμοδιότητες της Ένωσης στον τομέα αυτό της επιτρέπουν να το πράξει. Είναι ανάγκη να εκτιμηθούν οι συνέπειες της αρμοδιότητας που απονέμεται στην Ένωση βάσει του άρθρου 165 της ΣΛΕΕ σε σχέση με την εκπροσώπηση της ΕΕ στις διοικητικές δομές του Παγκόσμιου Οργανισμού κατά της Φαρμακοδιέγερσης (WADA).

Η Επιτροπή υπογραμμίζει την ανάγκη για κανόνες και πρακτικές κατά της φαρμακοδιέγερσης, με σκοπό τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία της ΕΕ όσον αφορά το σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αρχών, όπως ο σεβασμός της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, και το τεκμήριο αθωότητας. Κάθε περιορισμός στην άσκηση αυτών των δικαιωμάτων και ελευθεριών πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να σέβεται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και την αρχή της αναλογικότητας.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει την τάση που παρατηρείται στα κράτη μέλη της ΕΕ να θεσπίζουν ποινικές διατάξεις για την καταπολέμηση του εμπορίου αναβολικών ουσιών από οργανωμένα δίκτυα ή για την ενίσχυση των υφιστάμενων διατάξεων.

2.2. Εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματικά προσόντα στον τομέα του αθλητισμού

Ο χρόνος που διατίθεται για τον αθλητισμό και τη σωματική άσκηση στον τομέα της εκπαίδευσης θα μπορούσε να αυξηθεί με χαμηλό κόστος, τόσο εκτός όσο και εντός του σχολικού προγράμματος. Η ποιότητα των προγραμμάτων σωματικής αγωγής και τα προσόντα των εκπαιδευτικών που την παρέχουν εξακολουθούν να είναι προβληματικά σε ορισμένα κράτη μέλη. Η συνεργασία των αθλητικών οργανώσεων και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι επωφελής και για τους δύο τομείς και μπορεί να υποστηριχθεί από τα πανεπιστήμια.

Μετά την προτροπή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το 2008 για την εξέταση του θέματος της «διπλής σταδιοδρομίας»⁴, η Επιτροπή υπογραμμίζει τη σημασία της διασφάλισης ποιοτικής εκπαίδευσης για τους νέους αθλητές υψηλού επιπέδου, παράλληλα με την αθλητική κατάρτισή τους. Οι νέοι αθλητές, ιδίως εκείνοι που προέρχονται από τρίτες χώρες για να προπονηθούν και να αγωνιστούν στην Ευρώπη, αντιμετωπίζουν πολλαπλούς κινδύνους που σχετίζονται με την ευάλωτη θέση τους. Η ποιότητα των κέντρων αθλητικής κατάρτισης και του προσωπικού τους πρέπει να είναι επαρκώς υψηλή, ώστε να προασπίζονται η ηθική και η εκπαιδευτική ανάπτυξη και τα επαγγελματικά συμφέροντα των αθλητών.

Τα κράτη μέλη και το αθλητικό κίνημα αναγνωρίζουν την ανάγκη για καλύτερα ειδικευμένο προσωπικό στον τομέα του αθλητισμού. Το υψηλό επίπεδο επαγγελματισμού και η ποικιλία επαγγελμάτων στον αθλητισμό, σε συνδυασμό με την αύξηση της κινητικότητας εντός της ΕΕ, υπογραμμίζουν τη σημασία της εισαγωγής των προσόντων που σχετίζονται με τον αθλητισμό στα εθνικά συστήματα επαγγελματικών προσόντων, έτσι ώστε να μπορούν αυτά

⁴ Δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τον αθλητισμό, Δεκέμβριος 2008.

να ενταχθούν στο ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων. Μεγαλύτερη διαφάνεια απαιτείται για την επικύρωση και την αναγνώριση των προσόντων που αποκτώνται από εθελοντές, επίσης όσον αφορά τα προσόντα που απαιτούνται για τα επαγγέλματα που σχετίζονται με τον αθλητισμό.

2.3. Πρόληψη και καταπολέμηση της βίας και της μισαλλοδοξίας

Τα διάφορα επεισόδια στα γήπεδα παραμένουν πανευρωπαϊκό φαινόμενο και υπάρχει ανάγκη για μια ευρωπαϊκή προσέγγιση που να περιλαμβάνει μέτρα για τη μείωση των συναφών κινδύνων. Η δράση της ΕΕ έχει επικεντρωθεί μέχρι στιγμής στην παροχή ασφάλειας υψηλού επιπέδου στους πολίτες μέσω της αστυνομικής παρακολούθησης κατά τους διεθνείς ποδοσφαιρικούς αγώνες, σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης. Μια ευρύτερη προσέγγιση που θα καλύπτει επίσης και άλλα αθλήματα και θα επικεντρώνεται στην πρόληψη και στην επιβολή του νόμου, θα απαιτήσει ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων, όπως οι αστυνομικές υπηρεσίες, οι δικαστικές αρχές, οι αθλητικές οργανώσεις, οι οργανώσεις φιλάθλων και οι δημόσιες αρχές.

Όπως φαίνεται από πρόσφατη έκθεση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ⁵, ο ρατσισμός, η ξενοφοβία και άλλες μορφές μισαλλοδοξίας εξακολουθούν να δημιουργούν προβλήματα στον ευρωπαϊκό αθλητισμό, ακόμη και σε ερασιτεχνικό επίπεδο. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εξασφαλίζουν την πλήρη και αποτελεσματική μεταφορά της απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου 2008/913/ΔΕΥ για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου και για την υποστήριξη δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην καταπολέμηση των φαινομένων αυτών.

2.4. Βελτίωση της υγείας μέσω του αθλητισμού

Η σωματική άσκηση είναι ένας από τους σημαντικότερους καθοριστικούς παράγοντες για την υγεία στη σύγχρονη κοινωνία και μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στη μείωση του υπερβολικού βάρους και της παχυσαρκίας και στην πρόληψη πολλών σοβαρών ασθενειών. Ο αθλητισμός αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο κάθε δημόσιας πολιτικής προσέγγισης με στόχο τη βελτίωση της σωματικής άσκησης. Το 2008, οι υπουργοί Αθλητισμού της ΕΕ ενέκριναν ανεπίσημα τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη σωματική άσκηση με τις οποίες συνιστάται πώς μπορούν να εφαρμοστούν οι πολιτικές και οι πρακτικές σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο ώστε να μπορούν πιο εύκολα οι πολίτες να ασκούνται σωματικά στην καθημερινή ζωή τους. Ορισμένα κράτη μέλη τις έχουν θέσει ως βάση για εθνικές πρωτοβουλίες πολιτικής.

Η υγεία και η σωματική άσκηση είναι τόσο στενά συνυφασμένες ώστε η σωματική άσκηση για τη βελτίωση της υγείας αποτελεί βασικό μέρος της Λευκής Βίβλου του 2007 «Ευρωπαϊκή στρατηγική για θέματα υγείας που έχουν σχέση με τη διατροφή, το υπερβολικό βάρος και την παχυσαρκία»⁶. Για την υλοποίηση αυτής της στρατηγικής, πολλά κράτη μέλη έχουν επιδείξει προθυμία να επενδύσουν στη σωματική άσκηση ως μέσο για τη βελτίωση της υγείας, και διάφορες οργανώσεις έχουν δεσμευθεί για έργα προώθησης της σωματικής άσκησης για καλύτερη υγεία.

⁵ Ο ρατσισμός, οι εθνικές διακρίσεις και ο αποκλεισμός των μεταναστών και των μειονοτήτων στον αθλητισμό: συγκριτική επισκόπηση της κατάστασης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (2010): http://fra.europa.eu/fraWebsite/home/home_en.htm

⁶ COM(2007) 279 τελικό της 30.5.2007.

Υπάρχουν μεγάλες διαφορές τόσο στα επίπεδα σωματικής άσκησης όσο και στις δημόσιες προσεγγίσεις μεταξύ των κρατών μελών, ενώ η έννοια της σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας (HEPA), που καλύπτει τομείς τόσο ποικίλους όπως ο αθλητισμός, η υγεία, η εκπαίδευση, οι μεταφορές, η πολεοδομία, η δημόσια ασφάλεια και το περιβάλλον εργασίας, θέτει σημαντικές προκλήσεις. Η σωματική δραστηριότητα θα μπορούσε να ενθαρρυνθεί περαιτέρω στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα από μικρή ηλικία. Η διακρατική ανταλλαγή ορθών πρακτικών για την υποστήριξη του σχεδιασμού και της εφαρμογής των εθνικών κατευθυντήριων γραμμών για τη σωματική άσκηση έχει υψηλή προστιθέμενη αξία ΕΕ και θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω.

2.5. Κοινωνική ένταξη στον αθλητισμό και μέσω αυτού

Τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε ισότιμη βάση με άλλους σε αθλητικές δραστηριότητες. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν υπογράψει τη σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η οποία περιλαμβάνει την υποχρέωση να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε να εφαρμόζονται τα δικαιώματα αυτά. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή των διατάξεων της εν λόγω σύμβασης.

Οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται σε ορισμένους τομείς του αθλητισμού. Σύμφωνα με τη στρατηγική για την ισότητα των γυναικών και των ανδρών 2010-2015, η Επιτροπή θα ενθαρρύνει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε δραστηριότητες που έχουν σχέση με τον αθλητισμό.

Ο αθλητισμός επιτρέπει τη θετική αλληλεπίδραση μεταναστών και κοινωνίας υποδοχής, ενισχύοντας κατ' αυτό τον τρόπο την ένταξη και τον διαπολιτισμικό διάλογο. Ο αθλητισμός περιλαμβάνεται όλο και περισσότερο στα ειδικά προγράμματα για τους μετανάστες, αλλά οι εθνικές προσεγγίσεις διαφέρουν σημαντικά. Ο αθλητισμός μπορεί επίσης να αποτελέσει το μέσο για την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης των μειονοτήτων και άλλων ευάλωτων ή μειονεκτουσών ομάδων και να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση μεταξύ των κοινοτήτων, π.χ. σε περιοχές που γνώρισαν πολέμους.

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης

- *Επιτροπή:* πρόταση σχεδίου εντολής για τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων σχετικά με την προσχώρηση της ΕΕ στη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά της φαρμακοδιέγερσης.
- *Επιτροπή:* εξέταση του πλέον κατάλληλου τρόπου για την ενίσχυση των μέτρων καταπολέμησης του εμπορίου αναβολικών ουσιών από οργανωμένα δίκτυα, επίσης, εφόσον είναι δυνατόν, με τη θέσπιση ποινικών διατάξεων.
- *Επιτροπή:* υποστήριξη των διακρατικών δικτύων κατά της φαρμακοδιέγερσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων που εστιάζονται στα προληπτικά μέτρα με στόχο τον ερασιτεχνικό αθλητισμό, τον αθλητισμό για όλους και την καλή φυσική κατάσταση.

Εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματικά προσόντα στον τομέα του αθλητισμού

- *Επιτροπή:* στήριξη καινοτόμων πρωτοβουλιών στο πλαίσιο του προγράμματος διά βίου μάθησης που αφορούν τη σωματική άσκηση στο σχολείο.

- *Επιτροπή και κράτη μέλη*: ανάπτυξη ευρωπαϊκών κατευθυντηρίων γραμμών για το συνδυασμό αθλητικής κατάρτισης και γενικής εκπαίδευσης («διπλές σταδιοδρομίες»).
- *Επιτροπή και κράτη μέλη*: υποστήριξη της ένταξης των επαγγελματικών προσόντων που σχετίζονται με τον αθλητισμό κατά την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Σ' αυτό το πλαίσιο, προαγωγή της επικύρωσης της μη τυπικής και της ανεπίσημης μάθησης που αποκτήθηκε μέσω δραστηριοτήτων, όπως η εθελοντική δραστηριότητα στον αθλητισμό.

Πρόληψη και καταπολέμηση της βίας και της μισαλλοδοξίας

- *Επιτροπή και κράτη μέλη*: ανάπτυξη και εφαρμογή ρυθμίσεων ασφαλείας και απαιτήσεων ασφαλείας για διεθνείς αθλητικές εκδηλώσεις, συμπεριλαμβανομένων των πανευρωπαϊκών σχεδίων κατάρτισης και επανεξέτασης από ομοτίμους για αστυνομικούς, όσον αφορά τη βία εκ μέρους των θεατών.
- *Επιτροπή*: παροχή χρηματοδοτικής ενίσχυσης σε δραστηριότητες που αποσκοπούν στην καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, της ομοφοβίας και της συναφούς μισαλλοδοξίας στον αθλητισμό.

Βελτίωση της υγείας μέσω του αθλητισμού

- *Επιτροπή και κράτη μέλη*: συνέχιση της προόδου προς τη θέσπιση εθνικών κατευθυντηρίων γραμμών, με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη σωματική άσκηση, καθώς και επισκόπηση και διαδικασία συντονισμού και, ενδεχομένως, πρόταση σύστασης του Συμβουλίου στον τομέα αυτό.
- *Επιτροπή*: υποστήριξη διακρατικών σχεδίων και δικτύων στον τομέα της σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας.

Κοινωνική ένταξη στον αθλητισμό και μέσω αυτού

- *Επιτροπή και κράτη μέλη*: ανάπτυξη και διάδοση των προτύπων για τη δυνατότητα πρόσβασης στις αθλητικές και ψυχαγωγικές οργανώσεις, δραστηριότητες, εκδηλώσεις και συναντήσεις μέσω της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τα άτομα με αναπηρία.
- *Επιτροπή και κράτη μέλη*: προώθηση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρίες σε ευρωπαϊκές αθλητικές εκδηλώσεις, καθώς και της οργάνωσης εκδηλώσεων ειδικά για τα άτομα με αναπηρία. Στο πλαίσιο αυτό, υποστήριξη της έρευνας σχετικά με εξειδικευμένο αθλητικό εξοπλισμό για άτομα με αναπηρία.
- *Επιτροπή*: υποστήριξη διακρατικών σχεδίων για την προώθηση της πρόσβασης των γυναικών σε ηγετικές θέσεις στον αθλητισμό και την πρόσβαση στον αθλητισμό για γυναίκες σε μειονεκτική θέση. Στο πλαίσιο αυτό, εισαγωγή του αθλητισμού σε βάση δεδομένων και δικτύωση των γυναικών σε ηγετικές θέσεις.
- *Επιτροπή*: υποστήριξη διακρατικών σχεδίων για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και των μειονοτικών ομάδων μέσω του αθλητισμού και συναφής ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

3. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ο αθλητισμός αποτελεί μεγάλο και ταχέως αναπτυσσόμενο τομέα της οικονομίας και συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη και την απασχόληση, με προστιθέμενη αξία και επίδραση στην απασχόληση που υπερβαίνουν το μέσο όρο των ποσοστών ανάπτυξης. Περίπου το 2% του παγκόσμιου ΑΕΠ παράγεται από τον τομέα του αθλητισμού⁷. Οι μεγάλες αθλητικές εκδηλώσεις και οι σημαντικοί αγώνες παρέχουν μεγάλες δυνατότητες για την ενίσχυση της ανάπτυξης του τουρισμού στην Ευρώπη. Ο αθλητισμός είναι επομένως παράγοντας που συμβάλλει στη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Απαιτούνται συγκρίσιμα δεδομένα ως βάση για τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής. Παρά τη συνολική οικονομική σημασία του αθλητισμού, η ευρεία πλειονότητα των αθλητικών δραστηριοτήτων πραγματοποιείται σε δομές μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που βασίζονται στον εθελοντισμό. Η βιωσιμότητα της χρηματοδότησης των δομών αυτών μπορεί να αποτελέσει αιτία ανησυχίας και γι' αυτό θα πρέπει να ενισχυθεί η χρηματοοικονομική αλληλεγγύη του επαγγελματικού και του λαϊκού αθλητισμού.

3.1. Τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής στον τομέα του αθλητισμού

Η χάραξη πολιτικής για την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τον αθλητισμό στη συνθήκη της Λισαβόνας χρειάζεται μια σθεναρή βάση γνώσεων, καθώς και ανάλογα στοιχεία επιπέδου ΕΕ ως προς τις κοινωνικές και οικονομικές πτυχές του αθλητισμού. Η Επιτροπή διευκολύνει τη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ για τη μέτρηση της οικονομικής σημασίας του αθλητισμού μέσω ενός δορυφορικού λογαριασμού για τον αθλητισμό⁸. Η ενισχυμένη συνεργασία για καλύτερη γνώση του αθλητισμού στην ΕΕ θα πρέπει να συνεπάγεται τη συμμετοχή των πανεπιστημίων, του κλάδου του αθλητισμού, του αθλητικού κινήματος και των εθνικών και ευρωπαϊκών δημόσιων αρχών.

3.2. Βιώσιμη χρηματοδότηση του αθλητισμού

Η εκμετάλλευση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του αθλητισμού, όπως η χορήγηση αδειών αναμετάδοσης των αθλητικών εκδηλώσεων ή η εμπορική εκμετάλλευσή τους, αντιπροσωπεύει σημαντικές πηγές εσόδων για τον επαγγελματικό αθλητισμό. Τα έσοδα που προέρχονται από αυτές τις πηγές συχνά ανακατανέμονται εν μέρει για την ενίσχυση των χαμηλότερων επιπέδων της αθλητικής αλυσίδας.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι, υπό την προϋπόθεση της πλήρους συμμόρφωσης προς το δίκαιο του ανταγωνισμού της ΕΕ και τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς, η αποτελεσματική προστασία αυτών των πηγών εσόδων έχει σημασία για την εξασφάλιση ανεξάρτητης χρηματοδότησης των αθλητικών δραστηριοτήτων στην Ευρώπη. Η παραχώρηση των δικαιωμάτων αναμετάδοσης των αθλητικών εκδηλώσεων στα μέσα ενημέρωσης πρέπει να ανταποκρίνεται στις διάφορες απαιτήσεις της αγοράς και στις πολιτιστικές προτιμήσεις, ενώ θα εξασφαλίζεται παράλληλα ο σεβασμός του δικαίου της εσωτερικής αγοράς και του δικαίου του ανταγωνισμού.

⁷ Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, Νταβός, 2009.

⁸ Ένας δορυφορικός λογαριασμός είναι ένα στατιστικό πλαίσιο για τη μέτρηση της οικονομικής σημασίας ενός συγκεκριμένου κλάδου (στην προκειμένη περίπτωση του τομέα του αθλητισμού) για την εθνική οικονομία. Ένας δορυφορικός λογαριασμός για τον αθλητισμό εντοπίζει τους εθνικούς λογαριασμούς σχετικά με τις συναφείς προς τον αθλητισμό δραστηριότητες και υπολογίζει κάθε σχετική με τον αθλητισμό προστιθέμενη αξία.

Η συλλογική πώληση δικαιωμάτων αναμετάδοσης των αθλητικών εκδηλώσεων αποτελεί καλό παράδειγμα οικονομικής αλληλεγγύης και λειτουργίας των μηχανισμών ανακατανομής των πόρων στον τομέα του αθλητισμού. Η συλλογική πώληση δικαιωμάτων αναμετάδοσης των αθλητικών εκδηλώσεων περιορίζει εκ φύσεως τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 101 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Ωστόσο, η συλλογική πώληση είναι δυνατόν να συνεπάγεται πλεονεκτήματα που να αντισταθμίζουν τις αρνητικές συνέπειες. Η από κοινού πώληση μπορεί επομένως να ανταποκρίνεται στα κριτήρια για εξαίρεση βάσει του άρθρου 101 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις. Η Επιτροπή συνιστά στις αθλητικές ομοσπονδίες να θεσπίσουν μηχανισμούς για τη συλλογική πώληση δικαιωμάτων αναμετάδοσης για την εξασφάλιση επαρκούς ανακατανομής των εσόδων, με πλήρη σεβασμό του δικαίου του ανταγωνισμού της ΕΕ, ενώ θα διατηρείται παράλληλα το δικαίωμα του κοινού για πληροφόρηση.

Οι δραστηριότητες τυχερών παιχνιδιών (συμπεριλαμβανομένων των αθλητικών στοιχημάτων και των λαχείων), τις οποίες διαχειρίζονται ιδιωτικοί φορείς ή το κράτος άμεσα ή έμμεσα, συμβάλλουν στη χρηματοδότηση του αθλητισμού σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Οι συνεισφορές αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς δεσμούς μεταξύ κρατικών λαχειοφόρων αγορών και αθλητικού κινήματος, φορολογικά έσοδα που εξασφαλίζουν χρηματοδότηση για τον αθλητισμό και συμφωνίες χορηγιών.

Οι παράγοντες του αθλητισμού διαβλέπουν προκλήσεις όσον αφορά τη συνέχιση των ροών εσόδων από τις δραστηριότητες τυχερών παιχνιδιών στον αθλητισμό. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, κατά την περαιτέρω εξέταση της παροχής υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών στην εσωτερική αγορά, οι προτροπές για την εξασφάλιση βιώσιμης χρηματοδότησης για τον αθλητισμό από ιδιωτικούς και δημόσιους πόρους και της οικονομικής σταθερότητας στον τομέα του αθλητισμού. Οι ρυθμιστικές προσεγγίσεις διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τις δραστηριότητες τυχερών παιχνιδιών και ιδίως όσον αφορά την έκταση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που έχουν οι διοργανωτές αθλητικών αγώνων σε σχέση με τις εκδηλώσεις που οργανώνουν, καθώς και το θέμα των δικαιωμάτων χρήσης εικόνας στον τομέα του αθλητισμού.

Για την καλύτερη κατανόηση των θεμάτων αυτών, η Επιτροπή έχει ξεκινήσει μελέτη σε κλίμακα ΕΕ σχετικά με τη χρηματοδότηση του λαϊκού αθλητισμού. Από τη μελέτη θα πρέπει να προκύψει η πραγματική σημασία των διαφόρων πηγών χρηματοδότησης για το λαϊκό αθλητισμό, όπως οι δημόσιες επιχορηγήσεις (από τις κρατικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές), οι συνεισφορές εκ μέρους των νοικοκυριών και οι συνεισφορές εθελοντικής δραστηριότητας, καθώς και οι χορηγίες, τα έσοδα από τα μέσα ενημέρωσης και τα έσοδα από τη διοργάνωση τυχερών παιχνιδιών. Τα αποτελέσματα της μελέτης θα επιτρέψουν να αποφασιστεί κατά πόσον απαιτείται δράση σ' αυτό τον τομέα και τι είδους.

3.3. Εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων στον τομέα του αθλητισμού

Ο αθλητισμός χρηματοδοτείται με διάφορους τρόπους από τις δημόσιες αρχές σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Ορισμένα μέτρα, όπως τα πολύ μικρά ποσά ενισχύσεων που εμπίπτουν στον κανονισμό για τις ήσσονος σημασίας ενισχύσεις (de minimis), μπορούν να παραμείνουν εκτός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στο εν λόγω άρθρο, οι κρατικές ενισχύσεις είναι καταρχήν ασυμβίβαστες με την νομοθεσία ΕΕ, εκτός εάν είναι εφαρμοστέα μία από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 107 της ΣΛΕΕ. Παρά το ότι οι κρατικές ενισχύσεις στον τομέα

του αθλητισμού δεν καλύπτονται ως τέτοιες από το γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία, ενδέχεται αυτές να εμπίπτουν σε ορισμένες διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, οπότε μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι συμβατές χωρίς να απαιτείται προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή. Διαφορετικά, μια νέα ενίσχυση πρέπει να κοινοποιείται εκ των προτέρων στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και μπορεί να χορηγηθεί μόνο αφού η Επιτροπή εκδώσει ευνοϊκή απόφαση. Εκδόθηκαν μόνο λίγες αποφάσεις σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα του αθλητισμού και, όπως και σε άλλους τομείς που ευρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση, τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν επανειλημμένα ζητήσει περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τη χρηματοδότηση των υποδομών και των αθλητικών οργανώσεων.

3.4. Περιφερειακή ανάπτυξη και απασχολησιμότητα

Θα ήταν δυνατόν να χρησιμοποιούνται κονδύλια της ΕΕ πιο συστηματικά για σχέδια και δράσεις προς υποστήριξη βιώσιμων δομών του αθλητισμού. Για παράδειγμα, προκειμένου να χρησιμεύσει η αξία του αθλητισμού ως μέσο για την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη, την αστική ανακαίνιση, την αγροτική ανάπτυξη, την απασχολησιμότητα, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ένταξη στην αγορά εργασίας, τα διαρθρωτικά ταμεία μπορούν να υποστηρίξουν επενδύσεις σύμφωνα με τις προτεραιότητες που καθορίζονται στα επιχειρησιακά προγράμματα. Οι περιφερειακοί φορείς (δήμοι και περιφέρειες) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο όσον αφορά τη χρηματοδότηση του αθλητισμού και την πρόσβαση στον αθλητισμό και θα πρέπει να συμμετέχουν όλο και περισσότερο στις σχετικές συζητήσεις σε επίπεδο ΕΕ.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
<i>Τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής στον τομέα του αθλητισμού</i>
• <i>Επιτροπή και κράτη μέλη:</i> δημιουργία δορυφορικών λογαριασμών για τον αθλητισμό συμβατών με τον συμφωνηθέντα ευρωπαϊκό ορισμό. • <i>Επιτροπή:</i> υποστήριξη ενός δικτύου πανεπιστημίων για την προώθηση καινοτόμων και τεκμηριωμένων πολιτικών για τον αθλητισμό. • <i>Επιτροπή:</i> μελέτη σκοπιμότητας για την καθιέρωση μιας δομής για την παρακολούθηση του αθλητισμού στην ΕΕ με σκοπό την ανάλυση των τάσεων, τη συλλογή δεδομένων, την ερμηνεία των στατιστικών, τη διευκόλυνση της έρευνας, τη διεξαγωγή ερευνών και μελετών και την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών.
<i>Βιώσιμη χρηματοδότηση του αθλητισμού</i>
• <i>Επιτροπή:</i> διασφάλιση του ότι τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που θα ήταν δυνατόν να προκύψουν κατά την κάλυψη των αθλητικών εκδηλώσεων λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή της πρωτοβουλίας Ψηφιακή Ατζέντα. • <i>Επιτροπή:</i> εκπόνηση μελέτης για την ανάλυση των δικαιωμάτων των οργανωτών αθλητικών εκδηλώσεων και των δικαιωμάτων χρήσης εικόνας στον τομέα του αθλητισμού από άποψη νομικού πλαισίου ΕΕ. • <i>Επιτροπή και κράτη μέλη:</i> σε συνεργασία με το αθλητικό κίνημα, διερεύνηση τρόπων για την ενίσχυση των χρηματοπιστωτικών μηχανισμών αλληλεγγύης μεταξύ αθλημάτων με

πλήρη σεβασμό των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ. • <i>Επιτροπή και κράτη μέλη</i>: με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης της ΕΕ για τη χρηματοδότηση του λαϊκού αθλητισμού, εξέταση των βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των υφιστάμενων μηχανισμών χρηματοδότησης για τη διαφανή και βιώσιμη χρηματοδότηση του αθλητισμού.
<i>Εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων στον τομέα του αθλητισμού</i>
• <i>Επιτροπή</i>: παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων στον τομέα του αθλητισμού και ενδεχομένως έκδοση κατευθυντηρίων γραμμών εάν αυξηθεί ο αριθμός των αιτημάτων για κρατικές ενισχύσεις στον τομέα του αθλητισμού.
<i>Περιφερειακή ανάπτυξη και απασχολησιμότητα</i>
• <i>Επιτροπή και κράτη μέλη</i>: πλήρης εκμετάλλευση των δυνατοτήτων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης για τη στήριξη υποδομών του αθλητισμού και βιώσιμων αθλητικών και υπαίθριων δραστηριοτήτων ως μέσων για την περιφερειακή και αγροτική ανάπτυξη, καθώς και των δυνατοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την ενίσχυση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας των εργαζομένων στον τομέα του αθλητισμού.

4. Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

4.1. Προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης στον τομέα του αθλητισμού

Η χρηστή διακυβέρνηση στον αθλητισμό αποτελεί προϋπόθεση για την αυτονομία και την αυτορρύθμιση των αθλητικών οργανώσεων. Αν και δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί ένα ενιαίο πρότυπο διακυβέρνησης στον ευρωπαϊκό αθλητισμό λαμβανομένης υπόψη της ποικιλομορφίας των αθλημάτων και της ύπαρξης εθνικών διαφορών, η Επιτροπή θεωρεί ότι υπάρχουν αλληλένδετες αρχές οι οποίες υποστηρίζουν τη διακυβέρνηση του αθλητισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως η αυτονομία εντός των ορίων του δικαίου, η δημοκρατία, η διαφάνεια κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και η λογοδοσία για τις ληφθείσες αποφάσεις, καθώς και η δυνατότητα για τους ενδιαφερομένους φορείς να εκπροσωπούνται. Η χρηστή διακυβέρνηση στον αθλητισμό αποτελεί προϋπόθεση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αφορούν τον αθλητισμό και το νομικό πλαίσιο της ΕΕ.

4.2. Η ιδιαιτερότητα του αθλητισμού

Η ιδιαιτερότητα του αθλητισμού, νομική έννοια η οποία καθιερώθηκε από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει ήδη ληφθεί υπόψη από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ σε διάφορες περιπτώσεις και εξετάστηκε λεπτομερώς στη Λευκή Βίβλο για τον Αθλητισμό και το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, έχει πλέον αναγνωριστεί με το άρθρο 165 της ΣΛΕΕ. Περιλαμβάνει όλα τα χαρακτηριστικά που συνιστούν την ιδιαίτερη φύση του αθλητισμού, όπως π.χ. η αλληλεξάρτηση των ανταγωνιζόμενων αντιπάλων ή η δομή πυραμίδας των αγώνων. Η έννοια της ιδιαιτερότητας του αθλητισμού λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση της συμμόρφωσης των αθλητικών κανόνων προς τις απαιτήσεις του δικαίου της ΕΕ (θεμελιώδη δικαιώματα, ελεύθερη κυκλοφορία, απαγόρευση των διακρίσεων, ανταγωνισμός, κλπ.).

Οι κανόνες του αθλητισμού συνήθως αφορούν την οργάνωση και την ορθή διεξαγωγή των αθλητικών αγώνων. Ανήκουν στην αρμοδιότητα των αθλητικών οργανώσεων και πρέπει να είναι συμβατές με το δίκαιο της ΕΕ. Για να αξιολογηθεί η συμβατότητα των αθλητικών κανόνων με το δίκαιο της ΕΕ, η Επιτροπή θα εξετάσει τη νομιμότητα των στόχων που επιδιώκονται με τους κανόνες, καθώς και κατά πόσον ένα περιοριστικό αποτέλεσμα των εν λόγω κανόνων εντάσσεται στην επιδίωξη των στόχων και κατά πόσον αυτό είναι ανάλογο προς τους στόχους. Οι θεμιτοί στόχοι που επιδιώκονται από τις αθλητικές οργανώσεις ενδέχεται να αφορούν, π.χ., την εντιμότητα των αθλητικών αγώνων, την αβεβαιότητα των αποτελεσμάτων, την προστασία της υγείας των αθλητών, την προώθηση των προσλήψεων και την κατάρτιση των νεαρών αθλητών, την οικονομική σταθερότητα των αθλητικών σωματείων / ομάδων ή την ενιαία και ομοιόμορφη άσκηση ενός συγκεκριμένου αθλήματος («κανόνες του παιχνιδιού»).

Μέσω του διαλόγου της με τους αθλητικούς παράγοντες, η Επιτροπή θα εξηγήσει, για κάθε θέμα χωριστά, τη σχέση μεταξύ της νομοθεσίας της ΕΕ και των αθλητικών κανόνων στον επαγγελματικό και ερασιτεχνικό αθλητισμό. Όπως ζητήθηκε από τα κράτη μέλη και το αθλητικό κίνημα στο πλαίσιο της διαβούλευσης, η Επιτροπή έχει αποφασίσει να υποστηρίξει την κατάλληλη ερμηνεία της έννοιας της ιδιαιτερότητας του αθλητισμού και θα εξακολουθήσει να παρέχει σχετικές κατευθύνσεις. Όσον αφορά την εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού της ΕΕ, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει τη διαδικασία που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003.

4.3. Ελεύθερη κυκλοφορία και ιθαγένεια των αθλητών

Η οργάνωση του αθλητισμού σε εθνική βάση εντάσσεται στην παραδοσιακή προσέγγιση του αθλητισμού στην Ευρώπη. Αν και η συνθήκη απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω ιθαγένειας και καθιερώνει την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, το Δικαστήριο έλαβε υπόψη την ανάγκη διατήρησης ορισμένων ειδικών χαρακτηριστικών του αθλητισμού σε προγενέστερες αποφάσεις που αφορούσαν τη σύνθεση των εθνικών ομάδων ή τις προθεσμίες που ισχύουν σύμφωνα με τους κανόνες για τη μετεγγραφή παικτών σε αγώνες ομαδικών αθλημάτων.

Στον τομέα του επαγγελματικού αθλητισμού, οι κανόνες που συνεπάγονται άμεση διάκριση (όπως οι ποσοτώσεις των παικτών με βάση την ιθαγένεια) δεν είναι συμβατοί με το δίκαιο της ΕΕ. Από την άλλη πλευρά, οι κανόνες που συνεπάγονται έμμεσα διακρίσεις (όπως οι ποσοτώσεις για τοπικά εκπαιδευμένους παίκτες), ή που αποτελούν κώλυμα στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων (αποζημίωση για την πρόσληψη και την κατάρτιση νέων παικτών), είναι δυνατόν να θεωρηθούν συμβατοί, εάν επιδιώκουν θεμιτό σκοπό και εφόσον είναι αναγκαίοι και ανάλογοι για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Με βάση το άρθρο 45 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες περί ελεύθερης κυκλοφορίας εφαρμόζονται μόνο για τους εργαζόμενους και τους επαγγελματίες παίκτες στο πλαίσιο μιας οικονομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, οι κανόνες περί ελεύθερης κυκλοφορίας ισχύουν και για τον ερασιτεχνικό αθλητισμό, διότι η Επιτροπή κρίνει ότι λαμβάνοντας υπόψη από κοινού τα άρθρα 18, 21 και 165 της ΣΛΕΕ, η γενική αρχή της ΕΕ για απαγόρευση κάθε διάκρισης λόγω ιθαγένειας ισχύει στον αθλητισμό για όλους τους πολίτες της ΕΕ που έχουν ασκήσει το δικαίωμά τους ελεύθερης κυκλοφορίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ασκούν ερασιτεχνική αθλητική δραστηριότητα.

Η Επιτροπή έχει ξεκινήσει μια μελέτη για την αξιολόγηση των συνεπειών των διατάξεων της Συνθήκης περί μη διάκρισης λόγω ιθαγένειας για κάθε άθλημα χωριστά. Οδηγίες σχετικά με

την ελεύθερη κυκλοφορία παρέχονται σε έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα ανακοίνωση. Πρόσθετες οδηγίες ευρίσκονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Επιβεβαίωση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων: δικαιώματα και σημαντικές εξελίξεις» που εκδόθηκε στις 13 Ιουλίου 2010⁹.

4.4. Κανόνες μεταγραφών και δραστηριότητες των αθλητικών πρακτόρων (μάνατζερ)

Κατόπιν συζητήσεων με την Επιτροπή το 2001 στο πλαίσιο μιας υπόθεσης παραβίασης της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, ένα σύνολο κανόνων συμπεριελήφθη στους κανονισμούς της FIFA για το καθεστώς και τις μεταγραφές των παικτών. Οι μεταγραφές παικτών προσελκύουν τακτικά τη δημόσια προσοχή εξαιτίας της ανησυχίας για τη νομιμότητα των πράξεων και για τη διαφάνεια των σχετικών χρηματικών ποσών. Η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι πλέον καιρός για μια συνολική αξιολόγηση των κανόνων περί μεταγραφών στον επαγγελματικό αθλητισμό στην Ευρώπη.

Η ανεξάρτητη μελέτη για τους αθλητικούς πράκτορες που εκπονήθηκε για λογαριασμό της Επιτροπής το 2009 παρέχει μια επισκόπηση των δραστηριοτήτων των αθλητικών πρακτόρων στην ΕΕ. Τα κύρια προβλήματα που εντοπίστηκαν είναι δεοντολογικού χαρακτήρα, όπως το οικονομικό έγκλημα και η εκμετάλλευση των νέων παικτών, με τα οποία απειλείται η εντιμότητα των αθλητικών αγώνων και η ακεραιότητα των αθλητών. Η μελέτη εντοπίζει επίσης διαφορές στον τρόπο με τον οποίο ρυθμίζεται η δραστηριότητα των μάνατζερ από τις δημόσιες αρχές και τους ιδιωτικούς φορείς στην Ευρώπη.

4.5. Αδιάβλητο των αθλητικών αγώνων

Στα ομαδικά αθλήματα, τα συστήματα αδειοδότησης των συλλόγων αποτελούν πολύτιμο εργαλείο για τη διασφάλιση του αδιabλήτου των αγώνων. Επίσης, αποτελούν αποτελεσματικό μέσο για την προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης και της οικονομικής σταθερότητας. Η Επιτροπή χαιρετίζει την λήψη μέτρων που αποσκοπούν στην ενίσχυση του οικονομικού fair play στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο, υπενθυμίζοντας παράλληλα ότι τα μέτρα αυτά πρέπει να σέβονται την εσωτερική αγορά και τους κανόνες του ανταγωνισμού.

Το στήσιμο των αγώνων παραβιάζει τη δεοντολογία και την ακεραιότητα του αθλητισμού. Είτε έχει σχέση με τον επηρεασμό των στοιχημάτων είτε με αθλητικούς στόχους, είναι μια μορφή διαφθοράς και ως τέτοια διώκεται από το εκάστοτε εφαρμοστέο εθνικό ποινικό δίκαιο. Διεθνή εγκληματικά δίκτυα παίζουν ρόλο στο στήσιμο των αγώνων που συνδέεται με τα παράνομα στοιχήματα. Λόγω της παγκόσμιας δημοτικότητας του αθλητισμού και της διασυννοριακής φύσης των δραστηριοτήτων στοιχημάτων, το πρόβλημα συχνά υπερβαίνει την αρμοδιότητα των εθνικών αρχών. Οι παράγοντες του αθλητισμού συνεργάστηκαν με δημόσιες και ιδιωτικές εταιρείες στοιχημάτων για την ανάπτυξη συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, με όχι πάντα επιτυχή αποτελέσματα. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με το Συμβούλιο της Ευρώπης όσον αφορά την ανάλυση των παραγόντων που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση του θέματος των στημένων παιχνιδιών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Η ακεραιότητα στον αθλητισμό είναι επίσης ένα από τα θέματα που πρόκειται να αναλυθούν στην επικείμενη διαβούλευση της Επιτροπής σχετικά με την παροχή υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών στην ΕΕ από το διαδίκτυο.

⁹ COM(2010) 373.

4.6. Ευρωπαϊκός κοινωνικός διάλογος στον τομέα του αθλητισμού

Ο κοινωνικός διάλογος αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου και παρέχει στους εργοδότες, τους αθλητές και τους εργαζομένους του αθλητισμού την ευκαιρία να διαμορφώσουν τις εργασιακές σχέσεις στον τομέα του αθλητισμού μέσω ενός αυτόνομου διαλόγου εντός του γενικού νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου της ΕΕ. Μια ευρωπαϊκή επιτροπή κοινωνικού διαλόγου συστάθηκε στον τομέα του επαγγελματικού ποδοσφαίρου το 2008. Οι εργασίες της εν λόγω επιτροπής έχουν προχωρήσει προς την καθιέρωση των ελάχιστων συμβατικών απαιτήσεων για τους ποδοσφαιριστές.

Επιπλέον, αρκετές δυνάμει ευρωπαϊκές οργανώσεις κοινωνικών εταίρων εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους για τη δημιουργία μιας επιτροπής κοινωνικού διαλόγου για το σύνολο του τομέα του αθλητισμού και των δραστηριοτήτων αναψυχής. Η Επιτροπή ενθαρρύνει την εξέλιξη αυτή και καλεί τους κοινωνικούς εταίρους να εδραιώσουν περαιτέρω την αντιπροσωπευτικότητα σε επίπεδο ΕΕ. Θα προτείνει μια φάση δοκιμής για να διευκολυνθεί η εισαγωγή αυτού του διαλόγου.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
<i>Προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης στον τομέα του αθλητισμού</i>
• <i>Επιτροπή και κράτη μέλη:</i> προώθηση μοντέλων διακυβέρνησης του αθλητισμού, μέσω της ανταλλαγής ορθών πρακτικών και της στοχοθετημένης στήριξης για συγκεκριμένες πρωτοβουλίες.
<i>Η ιδιαιτερότητα του αθλητισμού</i>
• <i>Επιτροπή:</i> provide assistance and guidance, on a theme-per-theme basis, relating to the application of the concept of the specific nature of sport.
<i>Ελεύθερη κυκλοφορία και ιθαγένεια των αθλητών</i>
• <i>Επιτροπή:</i> παροχή καθοδήγησης σχετικά με τον τρόπο συμβιβασμού των διατάξεων της Συνθήκης περί ιθαγένειας με τη διοργάνωση αγώνων για κάθε άθλημα χωριστά, σε εθνική βάση. • <i>Επιτροπή:</i> αξιολόγηση των συνεπειών των κανόνων σχετικά με τους παίκτες που αναδεικνύουν οι σύλλογοι στα ομαδικά αθλήματα το 2012.
<i>Κανόνες μεταγραφών και δραστηριότητες των αθλητικών πρακτόρων (μάνατζερ)</i>
• <i>Επιτροπή:</i> εκπόνηση μελέτης για τις οικονομικές και νομικές πτυχές των μεταγραφών των παικτών και τον αντίκτυπό τους στους αθλητικούς αγώνες. Στο πλαίσιο αυτό, παροχή καθοδήγησης σχετικά με τις μεταγραφές των παικτών στα ομαδικά αθλήματα. • <i>Επιτροπή:</i> διοργάνωση συνεδρίου για την περαιτέρω διερεύνηση δυνατοτήτων για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τους εκπροσώπους του κινήματος του αθλητισμού (ομοσπονδίες, ενώσεις, σωματεία, ποδοσφαιριστές και παράγοντες) βελτίωσης της κατάστασης όσον αφορά τις δραστηριότητες των μάνατζερ.
<i>Ευρωπαϊκός κοινωνικός διάλογος στον τομέα του αθλητισμού</i>

- *Επιτροπή*: υποστήριξη των κοινωνικών εταίρων και των αθλητικών οργανώσεων να καθιερώσουν κοινωνικό διάλογο σε επίπεδο ΕΕ για το σύνολο του τομέα του αθλητισμού και του τομέα αναψυχής και να συζητήσουν νέα σχετικά στοιχεία, όπως η σταθερότητα των συμβάσεων, η εκπαίδευση και η κατάρτιση, η υγεία και η ασφάλεια, η απασχόληση και οι συνθήκες εργασίας των ανηλίκων, ο ρόλος των μάνατζερ και η καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης.

5. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Η συνθήκη της Λισαβόνας καλεί την Ένωση και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν συνεργασία με τρίτες χώρες και με τις αρμόδιες διεθνείς οργανώσεις στον τομέα του αθλητισμού. Ενόψει της οργάνωσης του αθλητισμού σε επίπεδο ευρωπαϊκής ηπείρου και της ανανεωμένης συναίνεσης για τη διεύρυνση, η συνεργασία με ευρωπαϊκές τρίτες χώρες, ιδίως τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες, καθώς και με το Συμβούλιο της Ευρώπης θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

- *Επιτροπή*: προσδιορισμός των δυνατοτήτων για διεθνή συνεργασία στον τομέα του αθλητισμού, κατά προτίμηση με τις ευρωπαϊκές τρίτες χώρες, ιδίως τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες, καθώς και με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατά την άποψη της Επιτροπής, το πολύπλοκο των προτάσεων στον τομέα του αθλητισμού απαιτεί τη συνέχιση των άτυπων δομών συνεργασίας των κρατών μελών, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχής ανταλλαγή ορθών πρακτικών και η διάδοση των αποτελεσμάτων. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρέχει υποστήριξη για ανεπίσημες ομάδες εργασίας που δραστηριοποιούνται στον τομέα του αθλητισμού, τις οποίες τα κράτη μέλη επιθυμούν να παρατείνουν ή να δημιουργήσουν και οι οποίες θα εξακολουθήσουν να υποβάλλουν έκθεση στους αρμόδιους για θέματα αθλητισμού της ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο καλούνται να υποστηρίξουν τις προτάσεις που διατυπώνονται στην παρούσα ανακοίνωση σχετικά με τον αθλητισμό και να υποδείξουν τις προτεραιότητές τους για τις μελλοντικές δραστηριότητες.